

ETHISCHE CODE VOOR PUBLIEKE EVENTS IN ORGANISATIE VAN DERDEN IN OF ROND HET AFRICAMUSEUM

Het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika is een federale wetenschappelijke instelling onder de bevoegdheid van de Minister van Wetenschapsbeleid.

Als overheidsinstelling is het evident dat het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika (KMMA) bijzondere aandacht heeft voor de toepassing van alle wettelijke maatregelen ter bescherming van de mensenrechten en ter bestrijding van discriminatie, ongeacht of deze betrekking heeft op geslacht, seksuele voorkeur, leeftijd, religie, huidskleur, Het KMMA schenkt, gezien zijn specifieke historisch-koloniale context, bijzondere aandacht aan racisme en Afrofobie en legt zichzelf dan ook een aantal normen op die verband houden (1) met het respect ten aanzien van mensen en objecten van Afrikaanse origine en (2) met de omgang met het koloniaal verleden. Deze normen dienen vanzelfsprekend ook toegepast worden door derden die gebruik maken van faciliteiten in en rond het AfricaMuseum.

Het KMMA neemt zijn verantwoordelijkheid op ten aanzien van de samenleving waarin tot vandaag de gevolgen van het kolonialisme zichtbaar zijn. Een ethische code verduidelijkt die verantwoordelijkheid.

Het KMMA onderscheidt twee types van events die door derden kunnen plaatsvinden in het AfricaMuseum.

1. Private evenementen. Het gaat hier om events die enkel toegankelijk zijn voor gasten van de organisator en waarvoor geen externe publieke communicatie (off- en online) plaatsvindt. Het betreft hier bv. groepen die een rondleiding in het museum boeken voor hun leden, huurders van vergaderruimtes in het vergadercomplex van het museum, conferenties van wetenschappelijke of internationale instellingen of universiteiten, of sponsors die hun relaties uitnodigen op een nocturne.
2. Publieke evenementen. Het gaat hier om events die toegankelijk zijn voor een breder publiek en waarvoor er in het openbaar (off- en online) aankondigingen of reportages gemaakt worden. Het betreft hier bv. events van sponsors die ook het brede publiek uitnodigen, debatten die plaatsvinden in de vergaderzalen die gestreamd worden of opgenomen worden om later online gezet of uitgezonden te worden, events die in de open ruimte aanpalend aan het museum georganiseerd worden, ...

Zich ethisch correct opstellen ten aanzien van het AfricaMuseum en van mensen van Afrikaanse origine is van toepassing op alle evenementen. Bovendien gelden voor de categorie van publieke evenementen een aantal bijkomende richtlijnen, opgenomen in een ethische code die toegevoegd wordt aan de overeenkomst tussen het KMMA en de organisatie.

In alle gevallen dient - uiteraard - de Europese, federale en gewestelijke wetgeving nageleefd te worden. Wanneer inbreuken vastgesteld worden, bijvoorbeeld, maar niet uitsluitend, tegen de wet op het racisme, kan het KMMA de politie inschakelen en/of klacht neerleggen bij het parket.

CONTEXT: DE ETHISCHE EN MAATSCHAPPELIJKE DOELEN VAN HET KMMA IN VERBAND MET ZIJN EIGEN ACTIVITEITENPROGRAMMA

Het KMMA wil, naast zijn wetenschappelijke missie met zijn activiteitenprogramma volgende doelen bereiken:

- ▶ een hedendaags beeld van Afrika uitstralen;
- ▶ aanzetten tot een kritische geest om zo beter het Afrikaanse continent en zijn plaats in de wereld te begrijpen;
- ▶ de culturele en natuurlijke diversiteit herwaarderen door meer begrip op te brengen voor de globale uitdagingen;
- ▶ stereotypen, vooroordelen en discriminatie ten opzichte van Afrikanen en mensen van Afrikaanse origine uit de weg ruimen;
- ▶ een solidaire, rechtvaardige, inclusieve en duurzame wereld promoten;
- ▶ capaciteitsversterking stimuleren bij de culturele, wetenschappelijke en artistieke actoren van Afrikaanse origine door betere toegang tot kennis en collecties binnen het KMMA;
- ▶ co-creatie aanmoedigen en zo de zichtbaarheid van deze actoren vergroten;
- ▶ door cultuur en wetenschappelijke vulgarisatie de beelden en weergaven van Afrika, Afrikanen en personen van Afrikaanse origine deconstrueren en herbronnen;
- ▶ synergieën versterken tussen Belgische actoren actief in cultuur, ontwikkelingseducatie, en wetenschapscommunicatie.

ETHISCHE CODE VOOR PUBLIEKE EVENTS IN OF ROND HET AFRICAMUSEUM

Om een publiek event te mogen organiseren in of rond het AfricaMuseum, verklaren organisatoren akkoord te zijn met volgende richtlijnen. Gevraagd wordt, volgens het **“Pas toe of leg uit”-principe (comply or explain)** te verklaren dat ze deze richtlijnen zullen volgen of uit te leggen waarom dat in hun geval niet mogelijk of onwenselijk is.

De richtlijnen worden opgelegd voor activiteiten die Afrika, inwoners van Afrika of mensen van Afrikaanse origine als thema hebben.

- ▶ Het publieke event heeft een inhoudelijke band met het KMMA, en met name met de thema's die er aangehaald worden in het wetenschappelijk onderzoek of in het museum; het stelt zich mede tot doel bij te dragen aan één of meer van de volgende geformuleerde ethische / maatschappelijk doelen van het KMMA:
 - ▶ een hedendaags beeld van Afrika uitstralen;
 - ▶ aanzetten tot een kritische geest om zo beter het Afrikaanse continent en zijn plaats in de wereld te begrijpen;
 - ▶ de culturele en natuurlijke diversiteit herwaarderen door meer begrip op te brengen voor de globale uitdagingen;

- ▶ stereotypen, vooroordelen en discriminatie ten opzichte van Afrikanen en mensen van Afrikaanse origine uit de weg ruimen;
 - ▶ een solidaire, rechtvaardige, inclusieve en duurzame wereld promoten;
 - ▶ capaciteitsversterking stimuleren bij de culturele, wetenschappelijke en artistieke actoren van Afrikaanse origine door betere toegang tot kennis en collecties binnen het KMMA;
 - ▶ co-creatie aanmoedigen en zo de zichtbaarheid van deze actoren vergroten;
 - ▶ door cultuur en wetenschappelijke vulgarisatie de beelden en weergaven van Afrika, Afrikanen en personen van Afrikaanse origine deconstrueren en herbronnen;
 - ▶ synergieën versterken tussen Belgische actoren actief in cultuur, ontwikkelingseducatie, en wetenschapscommunicatie.
- ▶ De organisatie van het publieke event gebeurt in samenwerking met Afrikaanse instellingen, instituten of verenigingen, met personen van Afrikaanse origine of met andere organisaties waar Afrikanen het woord nemen;
- ▶ De organisator zal zowel in zijn communicatie als in zijn public relations (inclusief publiek zichtbare of hoorbare uitingen van organisatie en deelnemend publiek tijdens het event) voldoende blijk geven om stereotypering die door personen van Afrikaanse oorsprong als kwetsend kan worden ervaren, te bannen. Hiertoe behoren o.a. en niet uitsluitend
 - ▶ dat er geen beelden van dieren, al dan niet in hun natuurlijke omgeving, worden gebruikt voor een event dat verwijst naar culturen van Afrikanen en mensen van Afrikaanse origine;
 - ▶ dat Afrikanen en mensen van Afrikaanse origine op een stereotiepe manier worden voorgesteld, bijvoorbeeld als zouden ze eerder op apen lijken dan op andere mensen;
 - ▶ dat Afrikaanse culturen niet worden herleid tot prekoloniale culturen en voorgesteld als traditioneel, a-historisch, onveranderlijk, geïsoleerd en niet beïnvloed door contacten met de buitenwereld;
 - ▶ dat *blackfacing* niet toegelaten wordt;
 - ▶ dat, met uitzondering van events in het kader van carnaval of van acteurs tijdens theatervoorstellingen, personen zich niet verkleden; wanneer dit toch gebeurt, moet het de bedoeling blijven niet kwetsend te zijn ten aanzien van minderheden of Afrikanen, mensen van Afrikaanse origine en andere mensen van buitenlandse origine, door zich niet te kleden zoals zij;
 - ▶ dat er omzichtig wordt omgegaan met adjectieven die stereotypering van Afrikaanse medeburgers in de hand werken, zoals 'kleurrijk', 'arm', 'vrolijk', 'onderontwikkeld', 'wild', 'traditioneel' en met uitdrukkingen zoals "ze hebben het ritme in het bloed" die suggereren dat het gedrag van Afrikanen, anders dan dat van andere mensen, niet aangeleerd is (cultureel), maar aangeboren (biologisch), alsook met praktijken, woorden en representaties die geïnterpreteerd kunnen worden als een vorm van culturele toe-eigening;
- ▶ De organisator zal de rol die het KMMA of het AfricaMuseum in zijn organisatie heeft helder communiceren en zowel de naam van het museum, het logo, verwijzingen naar personeelsleden enz. enkel doen na uitdrukkelijke toelating van het KMMA en, voor zover dit het geval is, van de betrokken personen.

Het wordt organisatoren gevraagd alle communicatie en publiciteit over hun publieke evenement (inclusief deze die plaatsvindt na het event) eerst ter goedkeuring voor te leggen aan het KMMA. Het museum eigent zich het recht toe om, nadat het de organisator hierover op de hoogte gebracht heeft, bij afkeuring of niet naleven van de afspraken zich publiekelijk te distantiëren van

het event en het zal dit motiveren aan de hand van deze ethische code en van de niet nagekomen afspraken. Daarbij mag het documenten die gebruikt werden in het onderling overleg gebruiken en publiek maken. Door de ethische code te ondertekenen verklaart de organisator zich akkoord met deze mogelijke publieke bekendmaking van persoonlijke gegevens, zoals de namen van de personen die de organisatie vertegenwoordigden of van de personen die tijdens het overleg genoemd werden. Bovendien kan de organisator het KMMA niet aansprakelijk stellen voor mogelijk geleden financiële of imagoschade door de publieke distantiëring of ontsluiting van documenten. Ook tijdens het event kunnen de verantwoordelijke personen van het KMMA aan de organisatie richtlijnen geven of vragen om wijzigingen aan te brengen aan zaken die niet in overeenstemming zijn met de ondertekende ethische code of met de gemaakte afspraken.

Het KMMA kan zelf geleden schade door het niet naleven van de ethische code door organisatoren of hun bezoekers, en in het bijzonder imagoschade, verhalen op de organisatoren.

'PAS TOE OF LEG UIT' (COMPLY OR EXPLAIN)

Indien de organisator en het KMMA van oordeel zijn dat sommige aspecten van deze ethische code niet kunnen gegarandeerd worden, zullen ze een motivering voor deze afwijking opnemen in hun overeenkomst.